

Se även styrelsebeslut § 100, Nr 12/2012, 31.08.2012:

Styrelsen meddelar att tolkningen av dokumentet ” Huvudprinciper för upphandling av/remittering till vård utom Åland” innebär att en helhetsbedömning skall göras av remitterande läkare och att det inte råder fritt val för patienten beträffande vart remiss skall skickas.

Ålands hälso- och sjukvård
Styrelsen, 31.08 2007

Huvudprinciper för upphandling av/remittering till vård utom Åland

Vård utom Åland är nödvändig för att erbjuda ålänningarna den sjukvård som inte kan tillgodoses av ÅHS´ egna resurser. Vård utom Åland står för en betydande del av ÅHS´ årliga ekonomiska resurser.

Detta dokument skall

- klargöra för allmänheten vilka principer som gäller
- fungera som riktgivande för läkarnas ställningstagande vid remittering till vård utom Åland.
- utgöra underlag för upphandling av och avtal kring vård utom Åland.

Ledande principer

De medicinska aspekterna skall ges främsta prioritet, men skall underordnas totalekonomiska motiv då alternativen är medicinskt jämförbara och så att service på svenska skall förutsättas av remissjukhuset i bemötande av patienten och anhöriga och medföljande vårdpersonal samt i kontakten med ÅHS.

Beslut om remittering till vård utom Åland skall ske i samförstånd med patienten.

Medicinska aspekter

I varje enskilt fall skall medicinska aspekter vara riktgivande för remittering till vård utom Åland och till vilket sjukhus remittering sker. Patienter med sjukdomstillstånd, akuta eller kroniska, som inte kan handläggas inom ÅHS pga avsaknad av medicinska resurser skall remitteras för vård utom Åland. Beslut om betalningsförbindelse gällande vård fattas av respektive klinikchef. Ansvarig läkare bör dock inför en remittering bedöma den nytta vården kan ge patienten och överväga behovet av vård utom Åland sett även ur ett mänskligt perspektiv.

Språkliga aspekter

Vård utom Åland förutsätts ske på svenska.

Enligt den språklag, som gäller i riket, har var och en rätt att använda svenska i kontakten med kommunala myndigheter eller få avgiftsfri tolkning om myndighetens språk är finska (10 §). Patienten har också rätt att få en avgiftsfri officiell översättning av sina journalhandlingar om dessa inte primärt är avfattade på svenska (20 §)

Enligt lagen om patientens ställning och rättigheter skall patientens modersmål och individuella behov samt den kultur som han företräder i mån av möjlighet beaktas i vården och bemötandet (3 §).

Om tillräcklig service på svenska inte kan tillförsäkras måste remittering till sjukhus i Sverige prioriteras.

ÅHS förutsätter att de handlingar om patientvården som skickas från remissjukhuset är avfattade på svenska, eller att dessa översätts på remissjukhusets bekostnad.

Patientens medbestämmande

Enligt lagen om patientens ställning och rättigheter har en patient rätt att få upplysningar om sitt hälsotillstånd, vårdens och behandlingens betydelse, olika vård- och behandlingsalternativ och deras verkningar samt om andra omständigheter som hänför sig till vården och behandlingen och som har betydelse då beslut fattas om hur patienten skall vårdas (5 §). Vården och behandlingen skall ges i samförstånd med patienten (6 §). Hänsyn skall tas till patientens uttalade önskemål om remittering för undersökning och vård till Sverige/ Finland om detta önskemål grunder sig på patientens språkpreferens.

Vårdbedömning (Second opinion)

Patienten har rätt att begära vårdbedömning av läkare (second opinion) utanför ÅHS om det gäller viktiga beslut beträffande diagnostik och behandling vid allvarligt sjukdomstillstånd. Betalningsförbindelsen skrivs av respektive klinikchef eller annan läkare enligt chefläkarens anvisningar.

Ekonomiska aspekter

Vid likvärdig medicinsk kvalitet skall den totalekonomiskt mest fördelaktiga vården utom Åland väljas, förutsatt att detta överensstämmer med patientens önskemål gällande den språkliga servicen.

Avtal om vård utom Åland

ÅHS skall sträva till att ingå avtal med remissjukhus om vården av de åländska patienterna. I avtalet bör ingå bestämmelser om väntetider, ersättning för vården, språkkrav och om hur informationen över vården förmedlas till ÅHS samt om andra väsentliga samarbetsfrågor såsom t.ex. möjligheten att få konsulterande specialister till Åland.

Förvaltningschefen tecknar avtal i sådana ärenden som inte berör vården av enskilda patienter. Förvaltningschefen kan delegera tecknande av avtal.

Uppföljning och utvecklingen av vård utom Åland

Det åligger de remitterande enheterna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta vården är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. Bristande språklig service skall utredas och påtalas.

En fortlöpande utvärdering av behovet och användningen av vård utom Åland sker med beaktande av den medicinska utvecklingen, ÅHS' egna resurser och möjligheterna till upphandling av privat vård på Åland som alternativ till vård utom Åland.

Detta dokument ersätter dokumentet Vård utom Åland, Plan för fortsättning från 29.01.1999.